

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI**

bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES**

Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.7007.16
Sinergismul dintre factorii naturali și mijloacele microbiologice, ecologic inofensive, de reglare a densității populațiilor de organisme dăunătoare pentru protecția culturilor agricole în agricultura convențională și ecologică.

Prioritatea III. Mediu și schimbări climatice
Conducător de proiect: Dr. hab. VOLOSCIUC Leonid

Perfectat în baza audierii raportului anual a *implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării* la Ședința comună a AȘM și Consiliul științific al Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor din 10.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.16 Sinergismul dintre factorii naturali și mijloacele microbiologice, ecologic inofensive, de reglare a densității populațiilor de organisme dăunătoare pentru protecția culturilor agricole în agricultura convențională și ecologică., director proiect dr. hab. VOLOSCIUC Leonid, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Excelent**” (48,6).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Excelent”.*

Importanța și actualitatea temei abordate în proiect este determinată de orientarea lui la soluționarea problemelor agrare și ecologice globale. Dovada atingerii scopului și realizării obiectivelor proiectului este confirmată nu numai de rezolvarea unor probleme deosebit de importante abordate și de utilizarea capacităților agenților microbiologici, dar și de căile originale propuse pentru implementarea lor. Aceasta este confirmat și de scopul proiectului, obiectivelor trasate și rezultatele preconizate în propunerea de proiect, precum și de rezultatele înregistrate la executarea proiectului. În așa mod, e necesar de menționat că raportul prezentat demonstrează legătura dintre rezultatele scontate și cele prezentate clar în raport.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Bine”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 1;
- în reviste naționale de categoria B+, B, C - 1;
- lucrările conferințelor internaționale - 17;

- în culegeri conferințe naționale, teze la conferințe – 15.
- alte lucrări științifico-metodice și didactice – 1

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Excelent”.

- cereri brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală - 1;
- teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2021 - 1;
- contracte de colaborare tehnico-științifică - 2
- participări la emisiuni TV/radio – 4

Valoarea socio-economică a rezultatelor înregistrate constă în evidențierea unor agenți microbiologici activi de perspectivă și testarea activității lor biologice în vederea combaterii organismelor dăunătoare la principalele grupe de culturi agricole. Impactul social al rezultatelor înregistrate constă în elaborarea și reomologarea a 7 preparate biologice și implementarea acestora în combaterea organismelor dăunătoare. Valoarea cercetărilor și potențialul colectivului de creație a proiectului este confirmată și de difuzarea materialelor la un număr mare de seminare, mese rotunde, participări în activitățile diferitor comisii de grad înalt, evoluări în diferite organe mass-media, precum și implementarea preparatelor elaborate în diverse întreprinderi agricole.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Excelent”.

Tinerii specialiști joacă un rol important în activitatea proiectului. Aceasta se confirmă prin rezultatele înregistrate, difuzarea materialelor și pregătirea lor profesională. Componenta numerică a echipei de cercetare conține 25% din totalul personalului din proiect. E de menționat, că tinerii cercetători sunt implicați activ în avansarea profesională: unul a devenit doctorand anul I, iar altul finalizată ciclul de masterat, iar altul se pregătește pentru promovarea în doctoratură.

5. Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Excelent”.

Cercetătorii din cadrul proiectului colaborează cu colegii din multiple instituții și universități din Republica Moldova. Drept rezultat au fost identificați și depuși în Colecția Națională mai mulți agenți biologici, precum și determinate proprietățile unor compuși utilizați în experiențele de determinare a fenomenelor sinergice dintre aceștia și agenții biologici, ce stau la baza preparatelor biologice. Colaborarea internațională la nivel internațional constă în schimbul de culturi active dintre Institutul de Genetică Fiziologie și Protecție a Plantelor cu colegii din 2 instituții din România, 2 instituții din Belarus și 2 din Ucraina. Doi cercetători sun participă în programele de activități COST.

Obiecții:

În raport lipsesc contractele de participare la proiectele internaționale

Concluzii, recomandări

Raportul prezentat include o analiză profundă și generalizarea activităților din cadrul proiectului în anul 2021, ceea ce demonstrează manifestarea logică dintre rezultatele scontate și cele descrise în raport. Toate rezultatele obținute de fiecare executor și generalizarea lor în cadrul tuturor compartimentelor demonstrează că tulpinile de microorganisme reprezentate prin specii

active de virusuri, actinobacterii, tulpini de bacterii antagoniste și entomopatogene, tulpini de ciuperci microscopice active cu proprietăți necesare în combaterea organismelor dăunătoare, reprezintă un tezaur important pentru sporirea potențialului de aplicare și a credibilității mijloacelor microbiologice de protecție a plantelor.

Abordarea specifică și aplicarea fenomenelor sinergice dintre agenții biologici și factorii naturali permite sporirea eficacității biologice și a randamentului protecției biologice în soluționarea problemelor de protecție a plantelor și a celor ecologice.

Totalul de rezultate înregistrate, lotul informațional acumulat bazat pe materiale obținute la aplicarea metodelor, procedurilor și metodologiilor moderne, nivelul înalt al implementării realizărilor, recunoașterea națională și internațională, potențialul intelectual și managerial al colectivului de creație, demonstrează valoarea înaltă a raportului dat.

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc